

పెళ్ళి - వ్యవహారం

ఇంటికి చేరే సమయానికి సులోచన డడ ఇంకా సాంతం పోలేదు. ఆమెపాదాలూ, మోకాళ్ళూ ఇంకా బలహీనంగానే ఉన్నాయి. చేతుల తిమ్మెరలు పోతూ వస్తూ ఉన్నాయి. తనను చూసి ఎంత మంది ఏమనుకున్నారో ఊహించుకోవటానికికూడా ఆమెకు ధైర్యం చాలలేదు. మొట్టమొదటిసారిగా ఆడది దొంగతనమో, వ్యభిచారమో, తాగటమో చేస్తే తనకున్న స్థితే వుంటుందా అని ఆమె ఆశ్చర్యపడింది.

కాని తాను ఇంతటి ఉద్రేకానికి గురికావడం సులోచనను మరింత ఆశ్చర్యపరిచింది. ఎందుకంటే తాను చేసిందల్లా జగన్నాథంతో ఒక గంటసేపు “వ్యవహారం” మాట్లాడింది—అంతకంటే ఏమి చెయ్యలేదు.

తనను ఒంటరిదాన్నిచేసి జగన్నాథం ఏమీ చెయ్యలేదు. చేసినా తాను పెద్దగా అలరిచేసి ఉండేదికాదేమో! ఏమంటే, తనను ప్రేమించినే బాగానే వుంటుంది. అని సులోచన అనుకున్న కొద్దిమంది యువకులలో జగన్నాథం ఒకడు. వనిషి అందంగా వుంటాడు. యిరవై ఏనిమిదో ఏడు

పెళ్ళి - వ్యవహారం

నడుస్తున్నది; తన ఇగవై రెండేళ్ళకు ఈడయినవాడు. చక్కగా “బర్మాషెల్ లో” నాలుగు వందలు తెచ్చుకుంటున్నాడు. పెళ్ళి కాలేదు—

జగన్నాథానికి పెళ్ళి కాలేదన్నమాట జూపకం వచ్చినప్పుడల్లా సులోచన హృదయాన్ని శూలాలతో పొడిచినట్లుగా ఉండేది. ఎందుకంటే—సులోచనకు పెళ్ళి అయింది.

అది చాలా పాపిష్టి పెళ్ళి — సులోచన జీవితానికి దేవుడు పెట్టిన పెద్దవాత.

సులోచన ఇంటరు పరీక్షకు కూర్చున్నకొద్ది రోజులకే జరిగిందా పెళ్ళి అప్పటికి. సులోచన తండ్రి బతికి ఉన్నాడు. ఆయన జీవించి ఉండగా వాళ్ళ ఇల్లు సాంఘిక అభ్యుదయభావాలకు కేంద్రంగా ఉండేది. ఆయన మిత్రవర్గంలో హరిజనులు మొదలుకొని మహాకవులదాకా అన్ని రకాలవాళ్ళూ, హోదాలవాళ్ళూ ఉండేవారు. సులోచన తండ్రికి ఉన్న హోదా అది ఒక్కటే. ఆయనకు ఏనాడూ పెదరాబడిలేదు. తీరని దారిద్రమూలేదు. అందరూ ఆయనకు ఆర్థిక సహాయంచేశారు. కాని ఆయన ఎవరికీ పడవలసి రాలేదు.

వాళ్ళ ఇంటికివచ్చే గొప్పవాళ్ళవెంట వారి డబ్బు వులుకూడా వచ్చేవారు. కనీసం వెంకటరత్నం ఆవిధం వచ్చాడు. అతని మేనమామ పేరుమోసిన కవి, సంస్కర్త. ఆయన పట్నంవస్తే సులోచనవాళ్ళింటికి విధిగా వచ్చేవాడు. ఆయన పట్నంలో ఉన్నవాళ్ళూ వెంకటరత్నం

విధిగా - కా లేజ్ ఎగ గొట్టి అయినాసరే-ఆయన తోకలాగా తిరిగేవాడు.

ఏమైతేనేం. సంస్కృతి ధూపంతో నిషా ఎక్కి ఉన్న స్థితిలో వెంకటరత్నానికి సులోచనను పెళ్ళాడాలని, ఆమె తండ్రిగారికి అలుడు కావాలనీ ఆపుకోరాని కోరిక కలిగింది. తన తండ్రితో అనిచూశాడు. యాభైవేలఆస్తి పరుమా, ఒకే కొడుకూగల ఆ పెద్దమనిషి హరిజననోదరణ చేసే దరిదుల పిల్లను చేసుకోవటానికి సుతరాము ఒప్పుకో లేదు. తన బావమరిది సంఘోదరణచేసి బొత్తిగా శీలాన్ని నాశనం చేసుకున్నాడని ఆయన విశ్వాసం.

ఆపరిస్థితిలో వెంకటరత్నం తండ్రిని వెర్రికుట్టె కింద కట్టేసి, ఒంటిగా వచ్చి సులోచనను పెళ్ళిచేసుకున్నాడు. మొనారిటీతీరిన ప్రతివాడూ తానుచేసే ప్రతిపనికి బాధ్యుడని చట్టం విశ్వసించినట్టే సులోచనతండ్రికూడా విశ్వసించాడు.

తాను చేసినది పెద్ద పొరపాటని వెంకటరత్నంచేత ఒప్పించటానికి అతనితండ్రికి గట్టిగా నాలుగుగంటలు పట్ట లేదు.

సులోచన తండ్రిపోకముందే ఆమె వివాహబంధం తెగిపోయింది. ఆయనపోయినాక సులోచన అన్న రమణా రావు బొత్తిగా అసహాయుడైనాడు. అతని తండ్రిగారి మిత్రులు అతనికో వందరూపాయల ఉద్యోగం ఇప్పించ గలిగారు. అతనికి భార్య, ఇద్దరు పిల్లలూ ఉన్నారు.

సులోచన భారం అదనపు భారం అతనికి. కాని పళ్ళవిగువున ఆ భారాన్నికూడా మోస్తూవస్తున్నాడు.

తన పెళ్ళి ఇట్లా పరిణమించటంమాట అటుంచి తండ్రిపోయినాక జీవితంగురించి సులోచన చాలా తెలుసుకుంది. తనతండ్రి ఎట్లా సృష్టించాడో కాని తనచుట్టూ ఒక కృత్రిమ వాతావరణం సృష్టించాడు. ఆ వాతావరణంలో అణ్ణాపైసలకన్న ఆదర్శాలకు విలువ హెచ్చు. ఆయన పోగానే వాస్తవజీవితంయొక్క నగ్నస్వరూపం సులోచనకు కనబడింది. అందులో కుల మత విద్వేషాలన్నీ ఉన్నాయి. అందరినీ అన్నిటినీ డబ్బే శాస్త్రస్తున్నది. దీనిలో తభావతు అణుమాత్రంకూడా లేదు.

తన పెళ్ళివిషయంకూడా మొదటిసారి నిజంగ్రహించి ఆమె నీరసించిపోయింది. ఆ వెంకటరత్నం తనను ప్రేమించి పెళ్ళాడలేదు. ఒక ఆదర్శంకోసమూ పెళ్ళాడలేదు. ఏదో తాత్కాలిక మైన ఆవేశాలు, విప్లవం చేస్తున్నాననే భ్రమలో, ఆవేశపరులు తమ శక్తి సామర్థ్యాలు అంచనా కట్టుకోకుండా రాజకీయోద్యమాలలోకి దూకినట్లుగా తనను పెళ్ళాడేశాడు. ఆతరవాత, నీటిలో మునిగిపోయేవాణి ఎవరో బయటికి లాగినట్లుగా అతన్ని తండ్రి ఉద్ధరించాడు. “బతుకు జీవుడా!” అనుకుని అతను పెళ్ళినుంచి బయటపడ్డాడు.

బయటపడ్డాడా లేదా అన్నవిషయం ఎవరికితోచినట్లుగా వారు చెప్పారు.

వాడెక్కడికి పోతాడు? కట్టుకున్న పెళ్ళాన్ని చచ్చినట్లు ఏలుకోవాలి! కోరుకు యీడుస్తే కోగం వదులుతుంది!.... కోరుకుపోతే మాత్రం ఏముంది! అతుకు అతుకే. అసలు ఉన్నవాళ్ళకు, లేనివాళ్ళకు పొత్తు కుదరదులే! మనో

వర్తి రాబటంకి!—ఇంకా కొన్నివళ్ళు గడిస్తే విడాకులు పుచ్చుకోవచ్చు—ఈ పెళ్ళాన్ని వదిలేసి వాడు మళ్ళా పెళ్ళాడతాడా? ఎన్నిగుండెలు?—అదంతా తీసిపెట్టు. పిలమీద పిల్ల నివ్వటానికి సిద్ధంగా బోలెడంతమంది ఉన్నారు!—

యిటువంటి విజ్ఞానమంతా వింటుంటే సులోచనకు బుర్ర గిర్రున తిరిగిపోయేది. ఇవన్నీ వట్టి ప్రగల్భాలు. మనుషుల వాక్చతుర్యానికి, జీవించవలసిన జీవితానికి ఏమీ సంబంధంలేదు.

సులోచన ఆ వెంకటరత్నంకోసం ఒక్క చిన్న నిట్టూర్పుకూడా విడవలేదు. వాళ్ళిద్దరూ ఎన్నడూ అయిదు నిమిషాలు శాతాభాసీకూడా కొట్టిన పాపానపోలేదు. ఒక్కొక్కసారి ఆ మెకు ఈ జరిగినదంతా తనకు సంబంధించిన విషయం కానేకాదనికూడా భ్రమ కలిగేది—

కాని అన్న రమణారావు పైకి ఏమీ అనకపోయినా తన భారాన్ని తగ్గించుకోవటానికి ఏవేవో ప్రయత్నాలు చేస్తున్నట్టు తెలిసినప్పటినుంచీ, ఇది తన సమస్యేనన్న భావం ఆ మెలో నిజంగా రూపొందసాగింది.

తన చెల్లెలికి తెలియకుండా రమణారావు ఆ మె అత్తవారికో చాలా ఉత్తరప్రత్యుత్తరాలు జరిపాడు. అతను మెతకమనిషి. దేబిరింపు వుత్తరాలు రాసి వుండవచ్చునని సులోచన అనుకున్నది. సులోచన పెద్ద 'దార్ద్ర్యంగల'మనిషి అనికాదు. కాని 'వాళ్ళ' దగ్గరనుంచి వచ్చిన జవాబు ఒకటి రెండు ఆ మెకంట పడ్డప్పుడు ఆ మెకు తన అన్నపైన ఎంతో జాలికలిగింది.... "ఈ పెళ్ళి సవ్యంగా జరగలేదు.

మీరు మీ చెల్లెలిని తార్చి మావాణి ఈ పెళ్ళికి ఒప్పించారని నాకు సందేహంగా వున్నది!—” యిటువంటి హేయమైన ఆశాదనలు ఆ వుత్తరాలలో వున్నాయి.

రమణారావుకనీసం మనోవర్తి అయినా సంపాదించటానికి ప్రయత్నించి విఫలుడయినాడు! అతని మెతకదనం వాళ్ళు బాగా అర్థంచేసుకున్నారు.

సులోచన మాత్రం ఏం చేస్తుంది! “మనకు హక్కులున్నై—కోర్టుకెక్కు!” అని అన్నతో ఎట్లా అంటుంది? ఒకవంక నలుగురూ రెండుపూటలా తిండి తినటమే ఎంతో కష్టంగా వుంటే!

ఒకరోజు ఏదోమాటల సందర్భంలో రమణారావు ఆడవాళ్ళు అంతో ఇంతో సంపాదించడం బుద్ధిగలపని అని యింట్లో గట్టిగా వాదించాడు. అది తనను మనసులో పెట్టుకునే అన్నమాట అని సులోచనకు ఎన్నో రోజులకుగాని తటనెనాలేదు. తటినాక తన మందమతీని తలుచుకొని ఆమె కుంగిపోయింది. ఆ సంగతి ఎప్పుడు జ్ఞాపకం వచ్చినా ఆమెకు ఎంతో బాధ కలిగేది.

సులోచన తనంతట తనకే కటివటుగా ఒకనాడు అన్నతో, “నాకు ఏదన్నా చిన్న ఉద్యోగం చెయ్యాలని ఉన్నది!” అన్నది.

రమణారావు తనకూ ఆ ఆలోచన అదివరకు రానట్లుగా, “చేస్తే చెయ్యనూవచ్చు!” అన్నాడు.

*

*

*

సులోచన సంపాదించిన మొదటి చిన్న ఉద్యోగం లోనే ఆమెకు మాణిక్యంతో పరిచయమయింది. ఆమెది మంచి ఉద్యోగమే. ఆమె బియ్యే పాసయింది.

జగన్నాథం మాణిక్యం అన్న.

సులోచన చిన్నతనంనుంచి కూడా మగవాళ్ళలో బాహ్యకర్ణకన్నా, వాళ్ళు తనగౌరవాన్ని సంపాదించగల వాళ్ళా కాదా అన్నది ప్రధానంగా ఉండేది. మనిషి ఎంత అందంగాఉన్నా వాళ్ళలో కించిత్తు వెకిలితనం వుంటే ఆమె సహించ లేకపోయేది.

మొదట్లో “ఓహో!” అంటే “ఓహో!” అంటూ వచ్చిన మాణిక్యం ఒకనాడు అకస్మాత్తుగా సులోచనతో గాఢస్నేహం ప్రారంభించింది. వాళ్ళిద్దరూ కలిసి సినిమా లకూ, బీచికి షికార్లు తిరగసాగారు. ఎప్పుడన్నా జగన్నాథం వాళ్ళకు తన కారులో “లిఫ్టు” ఇచ్చేవాడు. కాని అతను పని పెట్టుకుని ఎన్నడూ సులోచనను పలకరించిన పాపానకూడా పోలేదు.

మాణిక్యం మటుకు సులోచనను గురించి తెలుసుకో దగిన విషయాలన్నీ రాబట్టింది. అదంతా ఎప్పటికప్పుడు జగన్నాథానికి రిపోర్టు తున్నదని ఆమె ఊహించలేదు.

ఒకనాడు సులోచన పుట్టినరోజు—ఆమెకు పుట్టిన రోజు పండగలంటూలేవు—జగన్నాథమూ, అతనిచెల్లెలూ కారులో సులోచనను ఎక్కించుకుని మాంట్ రోడ్డులో సింధీ బట్టలషాపుకు ఒకదానికి వెళ్ళి అవీ ఇవీ కొనిపెట్టారు. ఒక వీశేడు మిలాయికూడా కొనిపెట్టారు.

వాటిని ఎట్లా నిరాకరించాలోకూడా సులోచనకు తెలియలేదు. ఆమె తన అసహాయస్థితిని తలుచుకుని కంట తడి పెట్టుకున్నది. ఆ క్షణంలో జగన్నాథం తనకేసి చూస్తూండటం గమనించి ఆమె ఎంతో అవమాన పడింది.

అది ఆమె ఇరవైమూడో పుట్టినరోజు.

ఇదే తన జీవితంలో ఒక విచిత్రానుభవం అనుకుంటున్న సులోచనకు ఇవాళ అంతకు వెయ్యింతలు అపూర్వమైన అనుభవం అయింది.

అసలు ఈ అనుభవం మరే ఆడదానికన్నా అవుతుందా అనికూడా ఆమె ఆశ్చర్యపడింది.

ఆ వేళ ఆదివారం. ఉదయం పదిగంటలవేళ మాణిక్యం కారులో వచ్చి సులోచనను తమ ఇంటికి భోజనానికి రమ్మన్నది.

“మా అన్న నీతో ఏదోబిజినెస్ మాట్లాడాలన్నాడు. నీ కేమన్నా అభ్యంతరమా?” అని దారిలో ఆమె సులోచనను అడిగింది.

“బిజినెస్” అన్నమాట సులోచనకు కాళ్ళజెర్రెలాగా గగుర్పాటు కలిగించింది. బిజినెస్ అంటే వ్యాపారమో, వ్యవహారమో కావాలి. తనతో ఆ జగన్నాథానికి అటువంటిదేమీ ఉండే అవకాశం లేదు. అందుచేత ఆముక్కమరొక అవాచ్యమైనదానికి పర్యాయపదంగా మాణిక్యం వాడి ఉండాలి. కాని మాణిక్యం అలా మాట్లాడే వెకిలిమనిషి కాదు.

“బిజినెసా ? నాతోనా ?” అన్నది సులోచన రాని నవ్వు తెచ్చుకుంటూ.

“అది మా జగన్నాథం అన్నమాటే. అతను సాధారణంగా ఒక మాటకు ఒకమాట అనడు!” అన్నది మాణిక్యం.

మధ్యాహ్నం ఒంటిగంటకు భోజనాలదగ్గర జగన్నాథం సులోచనకు కనిపించాడు. అతను మామూలు మాటలే మాట్లాడాడు. ఆ తరువాత అతను సాయంకాలం అయిదు గంటలదాకా కనిపించనేలేదు. అతని “బిజినెస్” మాటే మరిచిపోయింది సులోచన.

అయిదుగంటలకు మళ్ళీ అతనువచ్చి బీచిమీదుగా పికారు పోదామన్నాడు. కారు వెనక సీటులో ఆడవాళ్ళిద్దరూ కూచున్నారు కారు నేరుగ అకయారు బీచికి వెళ్ళింది.

కారు ఒకచోట ఆపి జగన్నాథం సులోచనతో, “ఒక చిన్న వ్యవహారం మాట్లాడాలి. మాసిస్టర్ కారులోనే వుంటుంది. మనం అట్లా నడిచివద్దామా ?” అన్నాడు.

సులోచన నిర్భయంగా అతనివెంట నడవసాగింది. దడా, వణుకూ ఏమీలేదు.

“నీ సంగతంతా మా సిస్టర్ చెప్పింది. నీ జీవిత సమస్యను గురించి ఆలోచించాను. అది పరిష్కారం కాని సమస్యకాదు. కాని ఎట్లా పరిష్కరించినా ఏవో చిక్కులు కొత్తవి రాక తప్పదు.

“నేనొక పరిష్కారమార్గం సూచిస్తాను. నీకిష్టమే దానిని వ్యవహారరీత్యా అమలుచేసుకోవచ్చు. మన ఇద్దరి

రమూ భార్యాభర్తలుగా ఉండామని నేను సూచించబోతున్నాను.

“అది చట్టరీత్యా సాధ్యంకాదు. చట్టరీత్యా మనం భార్యాభర్తల మవుదామని నేను సూచించటంలేదు. భార్యాభర్తలమధ్య ఇంకొకరకం బంధం ప్రేమబంధం. మనం ఒకరినొకరు ప్రేమించాలనికూడా నేను సూచించటంలేదు.

“నిజం చెప్పాలంటే నాకు ప్రేమఅంటే చెడ్డభయం. నా స్నేహితు డొకడు ప్రేమించి పెండ్లాడాడు ప్రేమకు మంచునిచ్చినట్టు విచ్చిపోయే దురభ్యాసం ఉన్నది. ఈప్రేమ ఎప్పుడు ఏబలి కోరుతుందో ఎవరూ చెప్పలేరు. కొన్ని త్యాగాలుచేసి నా స్నేహితుడిలాగా ప్రేమను పడతిట్టేకన్న, దాన్ని నమ్ముకోకుండా వుండటమే నాకు మేలనితోస్తుంది.

“నాకు శాస్త్రోక్తమైన మతవివాహాలన్నాకూడా భయమే. అది మనుషుల స్వేచ్ఛను హరించటం అట్లాఉంచి ఇంకొక ప్రతిఫలం ఇవ్వదు.

“మొత్తంమీద నాకు ఏరకం పెళ్ళిలోనూ నమ్మకం లేవని స్పష్టం చేశానుగద. అయితే నాకూడా అందరిలాగే ఒక స్త్రీతో సుఖంగా ఉండాలనీ, ఆమెతో కష్ట సుఖాలు పంచుకోవాలనీ, పిల్లలను కనాలనీ తేకపోలేదు. అయినా వాటికోసం రొచ్చులో దిగలేక ఇంతకాలంగా పెళ్ళిని వాయిదా వేస్తూ వచ్చాను.

“కాని నిన్ను గురించి ఆలోచిస్తుంటే నా ఒక మంచి పద్ధతితోచింది. పెళ్ళి ఒక వ్యాపారబంధంగా ఎందుకు

చేసుకోరాదు ? ఈ వ్యాపారంలో ఇద్దరికీ సమానహక్కులు వున్నంతకాలము ఒకరినొకరు గౌరవించుకోవటం జరుగుతుంది. ఒకరివల్ల ఒకరికి ఆర్థికంగా నష్టం కలగకుండా ముందే తగిన కట్టుదిట్టాలు చేసుకోవచ్చు !”

“అది ఎలా ?” అన్నది సులోచన అడ్డొచ్చి.

“మన ఇద్దరమూ వెళ్ళాడేపక్షాన నేను నీకు నెలకింత ఇస్తానని ముందే రాసిఇస్తాను. పిల్లలు పుట్టినప్పుడల్లా వాళ్ళకు కొంతడబ్బు ప్రత్యేకంగా యిస్తాను,”

సులోచన నవ్వి, “వెనక డబ్బుగలవాళ్ళు ఎవరినన్నా వుంచుకుంటే యిటువంటి ఏర్పాట్లు చేసుకునేవారేమో ?” అన్నది.

“ఆమాట కొంతవరకు నిజమే అనుకుంటాను. కాని ఒకరు ఒక మనిషిని వుంచుకోవటంలో కొంత వ్యామోహం వుండేది. దాన్ని ఆధారం చేసుకుని ఉంపుకుగత్తె తన విటుణ్ణి సాధ్యమైనంత శీఘ్రంగా దివాలా ఎత్తించేసేది.”

సులోచన క్తాస ఆలోచించి, “ఈ వ్యామోహం సమస్య ఎప్పుడూ వుండనే వుంటుందేమో ! అసూయ కూడానూ ! బిజినెస్ పెళ్ళి చేసుకున్న జంటలో ఏ ఒకరికి పరా యిమనుషులపై వ్యామోహంపుట్టినా బిజినెస్ దివాలా ఎత్తేస్తుందిగద ! దానివెంట అసూయలూ, కక్షలూ కొట్లాటలూ.... !” అన్నది.

“అటువంటివి దాటగలిగిన సంస్కారం వున్నవాళ్ళకే ఈ రకం పెళ్ళి సాధ్యమవుతుందనుకుంటాను” అన్నాడు జగన్నాథం.

అతనిజుట్టు అకస్మాత్తుగా సులోచన చేతిలో చిక్కినట్లయింది. ఆమె అతన్ని అతి నిశితమైన ప్రశ్నలు వెయ్యసాగింది. “ప్రపంచంలో అందరూ ఈ బిజినెస్ పెళ్ళి చేసుకునే అవకాశం వుందా? అందరూ అసూయనూ, ప్రేమనూ అధిగమించేదాకా ఇలాటి పెళ్ళిళ్ళు వాయిదా పడాలా? అప్పుడున్న పెళ్ళిళ్ళు ఎంతఘోరంగా పరిణమిస్తున్నాయో, ఈ బిజినెస్ పెళ్ళిళ్ళుకూడా అంత ఘోరంగాను పరిణమించే అవకాశాలున్నాయా, లేవా? ఈ పెళ్ళిళ్ళలో ఉన్న ఒక్క గొప్పదనము ' డబ్బు ఏర్పాటు చేసుకోవటంలోనేకదా వున్నది? పెళ్ళానికి నెలకు పదిరూపాయలైనా ఇవ్వలేనివాడు ఈ వ్యాపారం ఎట్లా చేసాడు? యివి అచ్చగా ఫనికులు మాత్రమే చేసుకునే పెళ్ళిళ్ళేనా?”

ఈ ప్రశ్నలు కొరడాదెబ్బల్లాగా తగిలాయి జగన్నాథానికి. అతను రోషంతో, “పెళ్ళానికి ఒక్కపూట తిండి పెట్టలేనివాడు పెళ్ళి ఎందుకు చేసుకోవాలి? మొగుడు లక్షాధికారి అయివుండికూడా తన పెళ్ళాం స్వేచ్ఛగా ఖర్చుచేసేటందుకు చూసాయి ఇవ్వని నిర్భాగ్యులున్నారు. వారి పెళ్ళిళ్ళు సవ్యంగావుంటే నేను చెప్పిపెళ్ళి అంతకన్న వెయ్యిరెట్లు మంచిది కానా? మొగుడూ పెళ్ళాలు మతం పేరనో, ప్రేమపేరనో ఒకరికొకరు దొరికిపోయి బతికున్నాళ్ళు ఏడిచేకంటే అటువంటి భ్రమలకూ, కనువిప్పలకూ అతీతంగా తమ సంబంధాలు ఏర్పాటుచేసుకోవటం మంచినికదా? అన్నిటికన్న ముఖ్యం ఈ పెళ్ళి ఎప్పుడు ఎవరు రద్దు

చేసుకోవాలన్నా ఎవరికీ బాధగాని, నష్టంగాని ఉండదే !
విడాకులకంటే వెయ్యి రెట్లు తేలిక ! ఇది నాగరికమైన వినా
హం ఎందుకు కాదు ?” అన్నాడు.

“మధ్యలో ప్రేమలూ, అసూయలు వస్తే ఏం
చెయ్యాలో నాకు అర్థం కాలేదు.”

“మామూలు పెళ్ళిళ్ళకు ఈ ఇబ్బందిలేదా ?
ప్రేమలూ, అసూయాలూ స్వయం కృతాపరాధాలు కావా?”
అన్నాడు జగన్నాథం.

ఇంత సేపూ యిదంతా లోకవ్యవహారం అన్నట్టు
మాకలాడుతున్న సులోచనకు ఇది తనకు సంబంధించిన
వ్యవహారమేనని అకస్మాత్తుగా జాషకం వచ్చి కొద్దిగా దడ
ఘటించింది.

ఇద్దరూ కాస్తేపు మానంగా ఉన్న తరవాత
అతను, “ఏం, సులోచనా, ఏమంటావు ?” అన్నాడు.

“ఈ వెళ్ళికి నన్నే ఎందుకు ఏరుకున్నారు ? అన్నది
సులోచన నిబ్బరంగానే.

“దీసికి రెండు కారణాలున్నాయనుకుంటాను. ఒకటి.
యిటువంటి పెళ్ళి నీతో సావ్యమైనట్టుగా మరొక పెళ్ళిగాని
పిల్లతో సాధ్యం కాదు. అటువంటి కన్య చట్టరీత్యా వివా
హం కోగుతుంది... అంటే, మనిదరిమూ ఏ ఇతర కారణం
చేతనైనా వెళ్ళాడదలిస్తే నేను చెప్పిన బిజినెస్ పెళ్ళి తప్ప
మరొక ఎదతీలేదు.”

“యితర కారణాలంటే ?”

“అది నా రెండో కారణం. నీ ఆసహాయ^{థి}సితి చూస్తే నా కేండుకో పట్టరాని ఆగ్రహం కలుగుతున్నది. నీకు ఇంత అన్యాయం జరిగిపోయింది. కాని ఎవరూ నీకు ఏమీ చెయ్య లేకుండా వున్నారు. ఈ సంగతి తలుచుకుంటే ఒక్కోసారి నాకు నిద్రకూడా పట్టదు” అన్నాడు జగన్నాథం.

చాలాసేపు సులోచన ఏమీ అనకపోవడం చూచి అతను “తొందరలేదు సులోచనా! ఆలోచించు. యిదుగో ఈ కాగితం నీ దగ్గర ఉంచుకో. యిందులో మన పెళ్ళికి నిబంధనలన్నీ రాసి సంతకం పెట్టాను, నీకు సమ్మతం కాక పోతే దాన్ని చిందిపారెయ్యి, తావీగా చదువుకుని ఏ పషయమూ మా సిస్టర్ తో చెప్పు. లేకపోతే నాతోనే—” అన్నాడు.

అతను చాచినయ్యి ఆమె కొంతసేపు చూడనేలేదు. కాగితం విప్పి చూసింది కాని ఆమెకళ్ళకు ఒక్క- అక్షరం కనిపించలేదు.

“షేక్ హాండ్స్ !” అన్నా డతను.

సులోచన తన చెయ్యి యిచ్చింది. బిజినెస్ !

ఇద్దరూ కారుదగ్గరికి నడిచివచ్చాడు.

సులోచన్నూ మాణిక్యాన్నీ యింటిదగ్గర దిగబెట్టి జగన్నాథం కారులో వెళ్ళాడు.

“యింటికి పోదువుగానిలే, మంచి ఘూటైన కాఫీ యిస్తాను. లోషలికిరా!” అన్నది మాణిక్యం.

యిద్దరూ లోషలికి వెళ్ళాక. “ఏనుయింది మీ బిజినెస్ ?” అని అడిగిం దామె.

సులోచన తన హాండ్ బాగ్ లోనుంచి జగన్నాథం యిచ్చిన కాగితం తీసి ఇచ్చింది.

మాణిక్యం దాన్ని పైకి చదివింది. ఆ పత్రంలో. సులోచన అతని భాగస్వామినిగా వుండేటట్టూ, అందుకు గాను అతను ఆమెకు నెలనెలా రెండువందలు ఇచ్చేటట్టూ, ఆమెకు పిల్లలుకలిగితే ప్రతిబిడ్డకూ అయిదేసి వేల భీమా ఏర్పాటు చేసేటట్టూ రాసి వున్నది.

అంతా చదివాక ఇద్దరూ ఒకరికేసి ఒకరు ఆశ్చర్యంగా చూసుకున్నారు.

“ఫూల్ ! నీమీద చాలా ప్రేమ వుండివుండాలి !” అన్నది మాణిక్యం.

“అదెట్లా ?” అన్నది సులోచన.

“నీమీద అభినూనమో, ప్రేమో లేకపోతే నీ ఆర్థిక హక్కులను ఇంతగా పాటించడు. అది రూలే !” అన్నది మాణిక్యం.

ఆ క్షణంలో సులోచనలో నిజమైనదడ ఆరంభమయింది. ఆమె కాఫీకోసంకూడా ఆగకుండా బయలుదేరి యింటకి వచ్చిపడింది.

జగన్నాథం చెప్పిన మిగతా విషయాలన్నీ ఎగిరిపోయాయి. అసలు సంగతేమంటే అతను ప్రేమిస్తున్నాడు. తనతో వ్యభిచార జీవితం గడపమంటున్నాడు !

పరువైన ఆడది అటువంటిపని ఎట్లా చేస్తుంది !

అసంభవం ! అసంభవం ! యిక తను వాళ్ళింటికి వెళ్ళలేదు; అతని మొహం చూడలేదు !....

* * *

“రమణారావుగారూ!”

రమణారావు వచ్చిన మనిషిని గుర్తుపట్టలేదు. ఆయనే తాను ఫలానా అనీ, ఫలాని పనిమీద వచ్చానని చెప్పుకున్నాడు.

సులోచన మామగారు రాయబారని పంపాడు. తన భర్త అయిన వెంకటరత్నం తిరిగి వెళ్ళాడితే తనకు సమ్మతమేనని సులోచన ప్రతం రాసి, దానిపైన రమణారావు, భార్యా సాక్షి సంతకాలు చేస్తే అయిదు వేలిస్తారట! ఒకప్పుడు మనోవక్తి ఇవ్వకుండా ఉండటానికేగాను అన్ని గ కాల అభాండాలు వేసిన మనుషులే!

“పెకం వెంటపట్టుకొచ్చాను. మళ్ళీ అలా పనిచూసుకుని తొమ్మిదీ ఆ చాయలవస్తాను. ఎందుకొచ్చిన పేచీ, వాళ్ళి కా కాగితం రాసి పారెయ్యండి. అమ్మాయి బ్రతుకెట్లాగూ పాడు కానే అయింది.” అన్నాడు దూత.

ఆయన వెళ్ళిపోయాక రమణారావు సుముఖితగా ఆ డబ్బు తీసుకొని కాగితం రాసివ్వటమే మేలని అన్నాడు.

“ఏదో పెద్ద కట్నంతో సంబంధం వచ్చి వుంటుంది. పనివేలు కక్కమన్నా కక్కు తారేమో!” అన్నది రమణారావు భార్య ఆశగా.

“ఊరికే రాసిమ్మన్నా రాసిస్తాను.” అన్నది సులోచన.

“నీకు పుణ్యం వుంటుంది! ఆ మాట ఆ మనిషి ఎదట అనకు!” అన్నాడు రమణారావు.

సులోచనకు నాటకం చూస్తున్నట్టుగా వున్నది.

దూత తొమ్మిది దాటగనే వచ్చాడు. అతగాడికి వేరే ఏని వున్నమాట అబద్ధమై వుంటుంది. అయిదువేల ఎగజీగం కావటానికి టైమిచ్చాడు అంతే!

“అయిదువేలు మరీ తక్కువండీ! ఈ రోజుల్లో ఎకరం పొలం కూడా రాదు. మనోవక్తరింద ఇచ్చినా అయిదువేలకు మొత్తం కానప్పుడు ప్రతం రాసివ్వాలంటే—” అని రమణారావు నసిగాడు.

“అయ్యా, ఇట్లా లిటిగేషను పెట్టి ఏమీ లాభం ఉండదు. అవతల ఆయన ఉద్దండుడు. కోడలు రంకు పోయినదనికూడా సాక్ష్యం తీసుకురాగలడు. తెగ తెంపులే అనుకొని దీనికి బప్పుకోండి! మీ మంచికోరే చెబుతున్నాను!” అన్నాడు దూత.

“అధమం ఏడున్నర వేలైనా వుంటే—”

బేరం సాగింది. అరగంట అయ్యాక దూత మహాత్యాగం చేస్తున్నవాడల్లే. “అయ్యా, నా పూచీమీద ఇంకొక్కవెయ్యి తీసుకొని ఆ కాగితం రాయించి నా మొహాన పడెయ్యండి! తెగేదాకా లాగటం మీకూ భావ్యంకాదు. నాకూ భావ్యంకాదు. ఆ చేత్తోనే ఆ డబ్బు కూడా రశీది ప్పించండి!” అన్నాడు.

డబ్బూ ప్రతాలూ చేతులు మారాయి.

“డబ్బు ఏం చేస్తావ్?” అన్నాడు రమణారావు.

“నీ ఎక్కొంటులో వేసివుంచు!” అని సులోచన ఒక్క నిట్టూర్పు విడిచింది.

ఆ సాయంకాలమే ఆమె జగన్నాథాన్ని వెతుక్కుంటూ వెళ్ళింది. మాణిక్యాన్ని కాఫీ తేమ్మని పంపి ఆమె జగన్నాథంతో “మీరానాడు అడిగిన ప్రశ్నకు సమాధానం తేల్చుకున్నాను!” అన్నది.

“ఏమిటది?” అన్నాడు జగన్నాథం ఉద్రేకం అణచుకోలేకుండా.

సులోచన తన హాండ్ బాగ్ లోనుంచి అతను రాసి ఇచ్చిన కాగితం తీసి అతనికి చూపించి, చించి ముక్కలు చేసింది.

జగన్నాథం ఇంత మొహరించేసుకుని, “హ్యేటే పిటీ!” అన్నాడు.

“పిటి ఏం? నేను ఒప్పుకుంటున్నాను!” అన్నది సులోచన.

ఒక్క గంతులో జగన్నాథం ఆమెనుచేరి గట్టిగా వాటేసుకుని, “ఘూల్! ఘూల్!” అన్నాడు.

కాస్పేపటికి మాణిక్యం కాఫీ కప్పులతో వచ్చేసరికి సులోచనా, జగన్నాథమూ డర్బీ స్విచ్ గెయిదురున్న వాళ్ళ మొహాలు పెట్టుకొని కూచుని ఉన్నారు....

**

**